

La cultura popular ebrenca, a debat en la primera Mostra Francesc Balagué

La mostra serà el punt de partida d'una investigació folklòrica sobre la construcció de la identitat col·lectiva al voltant de la jota.

Sant Jaume d'Enveja M. P.

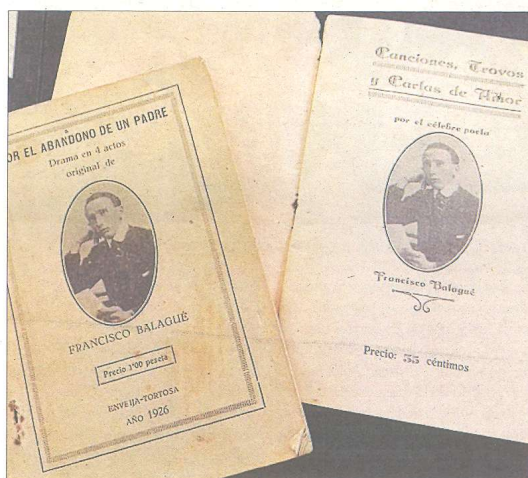
Este dissabte 1 de desembre, a les 19.30 hores a l'Auditori municipal de Sant Jaume d'Enveja tindrà lloc la primera Mostra de Cultura Popular i Tradicions Francesc Balagué. Es tracta d'un intercanvi d'experiències amb ball de jotes de diferents indrets, cançó popular, poesia tradicional i glosses, i tot allò que entronca amb la cultura dels orígens del poble, en una clara lloa al folklore i a les tradicions culturals populars. Comptarà amb la participació especial del grup Quico el Cèlio, el Noi i el Mut de Ferreries. Esta mostra, a més, pretén ser un punt de partida d'investigació folklòrica.

El tinent d'alcalde i regidor de Cultura de Sant Jaume d'Enveja, Salvador Balagué, explica al SETMANARI L'EBRE que la voluntat d'esta primera mostra és sembrar una llavor per a aconseguir crear un espai de reflexió divers, de debat profund i d'investigació històrica sobre la construcció d'una identitat col·lectiva al voltant de la jota, però també d'altres manifestacions tradicionals "partint des de la concreció, de les particularitats dels pobles, del Delta, de les comarques i Terres de l'Ebre per a anar a parar a les qüestions més complexes i d'interrelació en esta manifestació musical i

els territoris de parla catalana". La mostra també estarà organitzada pel grup Sarabataill de Sant Jaume d'Enveja, que està treballant per la conservació i la recuperació d'altres danses.

El passat mes d'octubre es va celebrar a Falset el primer Congrés de Jota als territoris de parla catalana, on hi va haver un pas cultural decidit per a aprofundir en multitud d'aspectes que afecten la jota i les seues variacions de l'ús i possibles interrelacions amb el món més acadèmic i formal. Balagué explica que el que ara es pretén a Sant Jaume d'Enveja és més humil, però també complementari: "volem començar per les particularitats històriques i geogràfiques dels pobles del Delta i Terres de l'Ebre en esta manifestació musical complexa per a arribar a generalitzacions en el seu ús i estudi de la diversitat de formes que hi sorgixen en relació amb conductes i valors que li dona cada poble", detalla. "Ball, música i cant/paraula són tres eixos que varien dins de la jota molt significativament. Volem estudiar-los, difondre'ls i relacionar-los. Els verbs "tocar", "ballar" i "cantar" s'han de conjugar encara més..."

En esta edició de la mostra participaran els Quicos, en la voluntat de comptar i apostar per un grup que,

El versador Boca de Bou dona nom a la jornada que es celebrarà a Sant Jaume.

en paraules de Balagué, "han fet una bona tasca musical recuperant jotes i investigant diferents estils" i que "no només han recuperat cançons de l'imagina ebrenca sinó que també han aportat un toc renovador i experimentador".

La voluntat de la mostra d'encetar, a partir d'ara, investigació folklòrica respon a la intenció de Sant Jaume d'Enveja de referenciar-se com a poble impulsor de la jota. "Però també d'altres àmbits com la poesia popular, el teatre més costumista o els treballs etnològics". Tal com es va tractar al Congrés de Jota la investigació de la manifestació musical hauria d'aprofundir en quatre aspectes: els histò-

rics (des de les formes més vives i instantànies fins a les formes més creades i treballades, els usos i funcions com a gènere musical provinent de la tradició oral (en llocs recuperada i en d'altres reinventada), els aspectes identitaris de cada poble (en el ball, en la música de rondalla i en el cant) i les formes de transmissió (a la vida quotidiana, a les festes i a l'educació).

Per a Balagué, cada cop hi ha més sensibilitat del territori envers la jota i tot allò relacionat amb la identitat. "A les Terres de l'Ebre hi ha entitats culturals i associacions que estan treballant per a fomentar els valors de la música i el cant entre tota la ciutadania, per a promoure no només

la nostra jota -la "Jota del País" com deia mon iaio- sinó jotes d'arreu del Principat, per a potenciar grups de música populars i també cantadores i cantadors. Podríem enumerar gairebé una desena d'entitats i associacions que fan una eminent tasca en pro de la jota. Volem com a poble canalitzar i impulsar tot este corrent".

La mostra dedica el seu nom a Francesc Balagué, 'Boca de Bou', sanjaumero i un dels cantadors i versadors mítics de la jota en el seu moment de màxima esplendor i auge, juntament amb Perot, Carrinya o Canalero. Francesc Balagué ha estat objecte d'estudi a moltes revistes i publicacions especialitzades en folklore. "Haviem d'aprofitar la seua figura, no només com a cantador i versador, sinó també com a investigador de l'origen i evolució de la jota amb Chavarria, com a literat, dramaturg i home polifacètic. Estes múltiples facetes artístiques lliguen amb l'esperit del qual pretén esdevenir la Mostra de Cultura Popular i Tradicions", explica el seu net. "Començarem per la jota, però hem d'obrir les mires, ben altes i clares. Començar a créixer com un espai obert per a tothom, grups musicals, rondalles, cantadores i cantadors, investigadors, associacions i entitats, amants de la música popular i tradicions... per a reflexionar sobre la construcció d'un imaginari al voltant de la jota i d'altres manifestacions tradicionals".